

403

Na temelju članaka 10. i 11. stavka (2) Zakona o Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, brojevi: 27/23 – pročišćeni tekst i 23/24), a u skladu sa člankom 9. stavka (2) Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 26/24), na prijedlog ravnatelja Ureda za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, broj predmeta: 02-19-171/24 od 17. 1. 2025. godine, Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na 6. redovitoj sjednici održanoj 26. veljače 2025. godine d o n o s i

O D L U K U**o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028.****Članak 1.**

Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine usvaja Strategiju za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028.

Članak 2.

Sastavni dio ove Odluke čini Strategija za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

Broj predmeta: 05-000214/25

Broj akta: 01.11-1186NK-002/25

Datum: 27. 2. 2025. godine

Mjesto: Brčko

GRADONAČELNIK
mr. sc. Siniša Milić, v. r.

STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV
KORUPCIJE U BRČKO DISTRIKTU
BOSNE I HERCEGOVINE
2025. – 2028.

Brčko, veljače 2025. godine

Uvod

Korupcija predstavlja jedan od najozbiljnijih izazova suvremenih društava, s razornim posljedicama po vladavinu prava, ekonomski razvoj, javnu upravu i svakodnevni život građana. Kao sustavna pojava koja narušava povjerenje građana u državne institucije, korupcija ugrožava temelje demokratskih procesa, smanjuje učinkovitost državnog aparata i povećava društvene nejednakosti. Borba protiv korupcije stoga zahtijeva sveobuhvatan, koordiniran i dugoročan pristup, zasnovan na preventivnim mjerama, odgovornosti i jačanju pravnih mehanizama.

U mnogim zemljama, visoku razinu korupcije onemogućava održivi ekonomski razvoj, odvraća strane investicije i umanjuje kvalitet javnih usluga, poput obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite. S obzirom na to da se korupcija često manifestira kroz zlouporabu javnih resursa, mito i nepotizam, postoji hitna potreba za strateškim okvirom koji će adresirati njene uzroke, unaprijediti transparentnost i osnažiti kapacitete institucija.

Pristupanje Europskoj uniji (EU) predstavlja strateški prioritet za Bosnu i Hercegovinu, dok borba protiv korupcije ostaje jedan od ključnih izazova u području vladavine prava, održivog ekonomskog razvoja i unaprijeđenja kvaliteta života svakog građanina. Strategija za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028. (u daljnjem tekstu Strategija) potvrđuje čvrstu opredjeljenost ka uspostavljanju sustavnih rješenja za učinkovito suzbijanje korupcije.

Izrada i usvajanje Strategije, zajedno s Akcijskim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028. (u daljnjem tekstu: Akcijski plan), dio su napora usklađenih sa ispunjenjem 14 ključnih prioriteta za članstvo u EU, pri čemu se posebno ističe sedmi prioritet: „Unaprijediti prevenciju i borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, uključujući pranje novca i terorizam“. Strategija se temelji na najboljim međunarodnim praksama i standardima, uključujući preporuke EU i standarde međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva koje se bave borbom protiv korupcije.

Ovaj dokument definira ključne ciljeve, prioritetno područje i konkretne akcije koje će biti provedene kako bi se značajno smanjile razine korupcije u javnom sektoru. Uvođenje strožih mehanizama kontrole, jačanje pravosuđa, unaprijeđenje transparentnosti u javnim nabavama, te podizanje svijesti među građanima o štetnosti korupcije, samo su neki od ključnih elemenata ove Strategije. Strategija se sastoji od pet međusobno povezanih komponenti: općih principa, vizije, strateških ciljeva i programa, te odgovarajućih aktivnosti koje treba da doprinesu ostvarenju vizije i postavljenih ciljeva.

Izrada strateških dokumenata pokrenuta je na inicijativu Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu:

Ured). Ured je predložio gradonačelniku Brčko distrikta BiH odgovarajuće tijela javne uprave i institucije koje bi trebalo uključiti u proces izrade ovih važnih strateških dokumenata.

Nakon donošenja Odluke o imenovanju Radne skupine za izradu Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028. i Akcijskog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025. – 2028. održano je niz radno-konzultativnih sastanaka. Tijekom ovih sastanaka, članovi Radne skupine predložili su ciljeve i aktivnosti u ime svojih tijela javne uprave i institucija Brčko distrikta BiH.

Borba protiv korupcije nije samo zadatak institucija, već i cjelokupnog društva – od građana do poslovnog sektora – i stoga zahtijeva aktivno sudjelovanje svih relevantnih aktera.

Opći princip

Opći princip Strategije zasniva se na uspostavljanju transparentnog, odgovornog i učinkovitog sustava koji omogućava prevenciju, otkrivanje i sankcioniranje svih oblika korupcije. Ovaj princip podrazumijeva dosljednu primjenu zakona, jačanje institucionalnih kapaciteta, unaprijeđenje mehanizama kontrole i odgovornosti, kao i aktivno uključivanje građana i civilnog društva u procese praćenja i suzbijanja koruptivnih radnji.

Ključna načela koja vode ovaj princip uključuju:

1. **Transparentnost i otvorenost** – Obveza institucija da na jasan i razumljiv način informiraju javnost o svom radu, finansijskim tokovima, procesima donošenja odluka i drugim relevantnim aktivnostima, čime se smanjuje prostor za koruptivne radnje.
2. **Politička volja** – Borba protiv korupcije predstavlja prioritetnu aktivnost institucija u BiH koja zahtijeva neophodnu političku volju i odlučnost za rješavanje problema korupcije na što učinkovitiji način.
3. **Nulta tolerancija prema korupciji** – Ne smije biti nikakve tolerancije prema koruptivnim radnjama. To znači da se korupcija neće tolerirati ni u kojem slučaju, bez obzira na okolnosti, segmente života i rada ili osobe koje su uključene u koruptivno djelovanje.
4. **Odgovornost i integritet** – Svi akteri, uključujući nositelje javnih funkcija i službenike, moraju biti odgovorni za svoje postupke i djelovati u skladu s visokim etičkim standardima, osiguravajući integritet institucija.
5. **Vladavina prava** – Obvezuje institucije na poštivanje Ustava i dosljedno provođenje zakona i pravnih propisa bez izuzetaka, kao i odredbi međunarodnih sporazuma čiji je BiH potpisnik.
6. **Odgovornosti** – podrazumijeva obavezu za pravovremeno i dosljedno provođenje antikoruptivnih politika, uz redovito izvještavanje o napretku kako bi se omogućio nadzor, procjena stupnja realizacije definiranih mjera i analiza njihovih učinaka. Ovaj princip osigurava da se aktivnosti poduzimaju u skladu s postavljenim ciljevima, a institucije odgovaraju za rezultate svojih postupaka.
7. **Prevencija i edukacija** – Usmjerenje napora ka preventivnim mjerama, uključujući obuku i podizanje svijesti o štetnosti korupcije, kako bi se ojačala otpornost sustava na koruptivne prakse.
8. **Učinkovita kontrola i sankcioniranje** – Uspostavljanje snažnih mehanizama nadzora i provođenja zakona, uz učinkovito sankcioniranje svih oblika korupcije, s posebnim naglaskom na nepristranost i pravovremenost postupanja.

9. **Suradnja i participacija** – Promoviranje suradnje između različitih razina vlasti, međunarodnih partnera, privatnog sektora i civilnog društva, kako bi se osiguralo sveobuhvatan pristup u borbi protiv korupcije.
10. **Jedinstvena i globalna vizija** – Borba protiv korupcije temeljena je na zajedničkom promatranju problema i davanju sustavnog odgovora u skladu s globalnim odnosom prema problemu korupcije.

Ovi principi zajedno čine temelj za stvaranje okružja u kojem se korupcija ne tolerira i u kojem se kontinuirano jačaju kapaciteti za njeno suzbijanje.

Strategija se odnosi na sveobuhvatan okvir koji definira ključne ciljeve, principe i pravce djelovanja u cilju smanjenja i suzbijanja korupcije na svim razinama društva. Ona pruža dugoročnu viziju i sustavni pristup za jačanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti u javnim i privatnim sektorima. Kroz Strategiju se identificiraju glavna područja u kojima je potrebno djelovati, kao što su jačanje pravosuđa, unaprijeđenje zakonskog okvira, podizanje svijesti građana i jačanje preventivnih mehanizama. Strategija također postavlja temelj za suradnju između državnih institucija, civilnog društva, međunarodnih partnera i privatnog sektora u cilju postizanja održivih rezultata.

Akcijski plan je operativni dokument koji prati Strategiju i detaljno razrađuje konkretne aktivnosti, rokove, odgovorne institucije i resurse potrebne za provođenje Strategije. Akcijski plan precizira korake koje je potrebno poduzeti kako bi se ostvarili ciljevi postavljeni u Strategiji, omogućavajući mjerenje napretka i procjenu efekata svake pojedinačne aktivnosti. On služi kao alat za praćenje provođenja antikoruptivnih mjera, omogućavajući fleksibilnost u prilagođavanju aktivnosti u ovisnosti od rezultata postignutih tijekom realizacije. Na taj način, Akcijski plan osigurava praktičnu primjenu Strategije i njenu održivost.

Vizija

Vizija Strategije jeste uspostavljanje unaprijeđenog normativnog i institucionalnog okvira na svim razinama vlasti u BiH, usklađenog s međunarodnim standardima i standardima EU, zatim unaprijediti sustav prevencije korupcije kroz sveobuhvatne i integrirane mjere, uz usku i učinkovitu koordinaciju svih relevantnih institucija, stvarajući društvo s nultom tolerancijom prema korupciji.

Ova vizija postavlja osnovni cilj izgradnje okvira u kojem javne institucije i društveni akteri funkcioniraju s najvišim standardima integriteta, odgovornosti i profesionalizma. U takvom sustavu, svi oblici korupcije su prepoznati, spriječeni i strogo sankcionirani, dok se javna uprava vodi transparentno i u skladu sa zakonima, osiguravajući jednaka prava i prilike za sve građane. Cilj je stvoriti sustav u kojem su povjerenje građana i privatnog sektora u institucije vlasti čvrsto utemeljeni, te u kojem se odgovorno upravlja javnim resursima u korist općeg dobra.

Vizija također odražava težnju Brčko distrikta BiH ka uspostavljanju sustava koji će omogućiti da:

1. **Institucije Brčko distrikta BiH rade učinkovito i transparentno**, uz dosljednu primjenu zakona, izbjegavanje nepotizma, favoriziranja i svakog oblika zloupotrebe javnih ovlasti. Nužno je osigurati da javne službe djeluju u interesu svih građana, bez izuzetka, te da su svi procesi upravljanja – od javnih nabava, preko zapošljavanja, do upravljanja financijama – vođeni s punom transparentnošću i odgovornošću.

2. **Jačanje preventivnih mehanizama u borbi protiv korupcije** bude prioritet. Ovaj dio vizije obuhvata unaprijeđenje sustava interne i eksterne kontrole, financijskog nadzora, jačanje antikorupcijskih tijela, kao i jačanje pravnog okvira koji omogućava brzo reagiranje na bilo kakvu sumnju u koruptivne radnje. Preventivni mehanizmi uključuju i bolju zaštitu zviždača, jačanje unutrašnje kontrole u javnim institucijama, te stalno usavršavanje javnih službenika kako bi radili u skladu s najvišim etičkim standardima.
3. **Učinkovito sankcioniranje svih oblika korupcije** – Kako bi vizija postala stvarnost, nužno je osigurati učinkovito i nepristrano sankcioniranje svih oblika koruptivnih aktivnosti, bez obzira na to tko je uključen. Ovo zahtijeva nezavisne pravosudne institucije, brze i učinkovite istrage te adekvatne kazne koje će djelovati odvraćajući na buduće prekršaje.
4. **Podizanje svijesti građana i civilnog društva** – U viziji Brčko distrikta BiH ključnu ulogu imaju građani, koji kroz aktivno sudjelovanje u javnim procesima, praćenje rada vlasti i prijavljivanje korupcije, postaju partneri u borbi protiv ovog problema. Edukacija i osnaživanje građana, organizacija civilnog društva i medija stvara okruženje u kojem je prijavljivanje korupcije normalizirano i ohrabreno, uz osiguranu zaštitu onih koji progovaraju o nepravilnostima.
5. **Razvoj društva zasnovanog na vladavini prava i jednakim šansama** – Vizija Strategije ima za cilj ne samo suzbijanje korupcije, već i izgradnju pravednog društva u kojem svi građani, bez obzira na društveni status, imaju jednak pristup javnim uslugama i mogućnostima. Transparentni procesi i jasna pravila osiguravaju da se korupcija više ne percipira kao norma, već kao devijacija koja narušava opće interese društva.
6. **Jačanje međunarodne suradnje** – Brčko, kao dio Bosne i Hercegovine, teži ka jačanju suradnje s međunarodnim institucijama i organizacijama koje se bore protiv korupcije. Razmjena iskustava, usvajanje najboljih praksi i usklađivanje s međunarodnim standardima pomoći će Brčko distriktu BiH da postigne višu razinu institucionalne učinkovitosti i dosljednosti u borbi protiv korupcije.

Ukratko, vizija ove Strategije obuhvaća ne samo borbu protiv korupcije kroz konkretne mjere, već i stvaranje društvene klime u kojoj će integritet, transparentnost i odgovornost biti temeljne vrijednosti, a korupcija izuzetak. Ovaj pristup vodi ka dugoročnoj izgradnji povjerenja između građana i institucija, te doprinosi razvoju stabilnog i pravednog društva.

Pojam korupcije i nadležnosti Ureda za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu BiH

Postoje različite definicije pojma korupcije. Zakon o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije definira korupciju kao „svaku zlouporabu moći povjerenu javnom službeniku i osobi na političkom položaju, poslodavcu i radniku, koja može dovesti do privatne koristi te osobe, ili bilo koje druge fizičke ili pravne osobe. Korupcija posebno može uključivati izravno ili neizravno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, čime se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanje očekivano od primatelja mita“.

Prema *Transparency Internationalu* korupcija je „zlouporaba povjerene moći radi privatne koristi“. Ova definicija obuhvaća sve oblike zloupotrebe javnih i privatnih ovlasti s ciljem ostvarivanja osobne ili zajedničke koristi, a može uključivati podmićivanje, prevare, nepotizam i druge neetične prakse.

Svjetska banka definira korupciju kao „zloupotrebavanje javne funkcije radi privatne dobiti“. Ova definicija odnosi se na postupke službenika koji koriste svoj položaj za privatne interese umjesto za interese građana.

Prema EU, korupcija se definira kao „zloupotrebavanje vlasti za vlastiti interes“. EU naglašava da korupcija uključuje javni i privatni sektor te da može ozbiljno utjecati na vladavinu prava i ekonomski rast.

Koruptivne osobe su pojedinci koji zloupotrebljavaju svoj položaj, ovlasti ili resurse kako bi ostvarili osobnu ili zajedničku korist na račun zajedničkog dobra. Karakteristike koruptivnih osoba često uključuju nizak stupanj etičke odgovornosti, fokus na osobnu ili zajedničku korist, slabu posvećenost javnim interesima, kao i sposobnost manipulacije sustavima i zakonima.

Nijedno društvo nije otporno na korupciju. Bez obzira na razinu ekonomskog razvoja ili političku stabilnost, korupcija postoji u različitim oblicima i na svim razinama društva – od lokalne zajednice i državnih službi do međunarodnih organizacija. Čak i u najuređenijim državama, korupcija se može javljati zbog ljudske sklonosti ka stjecanju moći i resursa na račun zajedničkih interesa.

Različite kulture i sustavi koriste specifične mehanizme za suzbijanje korupcije, ali suštinska priroda korupcije ostaje prisutna jer se javlja tamo gdje postoji mogućnost zloupotrebe moći i odsustvo odgovarajuće kontrole i transparentnosti.

Zakonom o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije definirane su nadležnosti Ureda:

- a) izrada prijedloga Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu BiH kao i izrada prijedloga Akcijskog plana za provođenje Strategije u kojima se predviđaju provedivi, jasni i konkretni ciljevi, a u skladu s općim principima utvrđenim u državnoj Strategiji za borbu protiv korupcije;
- b) koordinacija i nadzor nad provođenjem Strategije i Akcijskog plana kao i davanje mišljenja i instrukcija o pitanju njihovog provođenja;
- c) koordiniranje rada tijela javne uprave, institucija, javnih poduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih osoba čiji je utemeljitelj Brčko distrikt BiH, pravnih osoba i poduzetnika u sprječavanju korupcije i obavješćavanje nadležnih institucija o zatečenom stanju, kao i poduzimanje ostalih nužnih mjera u skladu sa zakonom;
- d) postupanje po zaprimljenim podnescima s indicijama koruptivnog ponašanja u smislu prikupljanja podataka, provjere navoda iz prijave i prosljeđivanja nadležnim tijelima te na isti način postupanje po posebnim oblicima prijavljivanja uključujući javno objavljivanje ili na drugi način činjenje javno dostupnim informacija koje ukazuju na korupciju;
- e) ukazivanje predlagatelju i Skupštini Brčko distrikta BiH na postojanje odredaba u nacrtima ili prijedlozima zakona, podzakonskih i općih akata koje bi u primjeni mogle da izazovu koruptivne radnje;
- f) identificiranje mogućih pojava korupcije koje dopušta provođenje postojećih zakona, podzakonskih i općih akata, te u vezi s tim iniciranje aktivnosti na njihovim izmjenama i dopunama u svrhu prevencije koruptivnih radnji;
- g) donošenje odluke o uspostavljanju i vođenju baza podataka koje za cilj imaju transparentnost, prevenciju ili otklanjanje koruptivnih aktivnosti;
- h) suradnja s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i institucijama Bosne i Hercegovine i dostavljanje potrebnih podataka i informacija samoinicijativno ili po zahtjevu Agencije, kao i suradnja s entitetskim i kantonalnim

nadležnim organima i institucijama, kako bi se osiguralo pravovremeno i učinkovito provođenje koordiniranih politika za borbu protiv korupcije;

i) poslovi zaštite osoba koje prijavljuju korupciju u skladu sa Zakonom o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju;

j) donošenje jedinstvene metodologije i smjernica za izradu planova integriteta u skladu s državnim Smjericama i Metodologijom za izradu plana integriteta i pružanje pomoći svim tijelima i institucijama Brčko distrikta BiH u njihovoj realizaciji;

k) donošenje jedinstvenih smjernica za izradu planova borbe protiv korupcije i pružanje pomoći svim tijelima i institucijama Brčko distrikta BiH u njihovoj realizaciji;

l) javno objavljivanje informacija o stanju korupcije;

m) suradnja s domaćim znanstvenim i stručnim organizacijama, medijima i nevladinim organizacijama o pitanju prevencije korupcije;

n) drugi poslovi propisani posebnim zakonom.

Također, Ured u svom radu primjenjuje i Zakon o zaštiti osoba koja prijavljuju korupciju kojim se uređuje: status osoba koja prijavljuju korupciju u tijelima javne uprave i institucijama Brčko distrikta BiH, javnim poduzećima, javnim ustanovama, fondovima i drugim pravnim osobama koje je utemeljio Brčko distrikt BiH, pravnim osobama i samostalnim poduzetnicima, postupak prijavljivanja, obveze tijela javne uprave, institucija i drugih pravnih osoba čiji je utemeljitelj Brčko distrikt BiH, pravnih osoba i poduzetnika u vezi s prijavljivanjem korupcije, postupak zaštite osoba koja prijavljuju korupciju te propisuju sankcije za kršenje odredbi ovog Zakona.

SWOT analiza stanja u području borbe protiv korupcije

SNAGE <u>Postojanje Ureda</u> <u>Novi Zakon o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije</u> <u>Zakon o zaštiti osoba koja prijavljuju korupciju</u> <u>Postojanje strateških okvira</u> <u>Postojanje antikoruptivnih dokumenata</u> <u>Imenovane kontakt-točke u svim tijelima javne uprave i institucijama Brčko distrikta BiH</u>	SLABOSTI <u>Nedovoljna suradnja između institucija i komunikacija kako interno, tako i eksterno</u> <u>Proračunska sredstva</u> <u>Nedostatak transparentnosti</u> <u>Disperzija odgovornosti u procesima</u> <u>Svi poslovi su na jednoj osobi (kontakt-osoba) unutar institucije</u> <u>Nepotpun zakonodavni okvir i izostanak potpune implementacije</u> <u>Nepoznavanje sustava prijavljivanja od strane građana i zaposlenika</u>
PRILIKE <u>Međunarodna podrška</u> <u>Primjena međunarodnih standarda i praksi</u> <u>Usvajanje suvremenih tehnologija</u> <u>Razvoj jedinstvenih registara i baza podataka</u> <u>EU integracije</u> <u>Porast građanske svijesti i aktivizma</u> <u>Dobre prakse</u>	PRIJETNJE <u>Nepovjerenje javnosti u institucije</u> <u>Ekonomске krize</u> <u>Politički pritisci i utjecaji</u> <u>Kompleksnost političkog sustava</u> <u>Neispunjavanje međunarodno preuzetih obveza</u> <u>Vanredne okolnosti (pandemija, ekonomska kriza, smjene vlasti)</u>

Na temelju ove SWOT analize dolazimo do zaključka da, iako su postavljeni čvrsti institucionalni temelji i usvojen relevantan zakonski okvir za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu BiH, uspješnost ove Strategije ovisi od odlučne i koordinirane primjene postojećih snaga, uz istovremeno uklanjanje unutrašnjih slabosti i iskorištavanje prilika koje pružaju međunarodni standardi i podrška.

S jedne strane, **postojanje Ureda zakonska zaštita za zviždače, strateški antikoruptivni dokumenti i imenovane kontakt-osobe u tijelima javne uprave i institucijama** predstavljaju jak temelj za borbu protiv korupcije. Međutim, kako bi se ovi alati i resursi učinkovito iskoristili, **potrebno je otkloniti unutarnje slabosti, kao što su nedovoljna međuinstitucionalna suradnja, ograničeni proračuni, slaba transparentnost i koncentracija odgovornosti na kontakt-osobama**. Ovi faktori značajno usporavaju realizaciju Strategije i mogu ograničiti njen domet.

Prilike kao što su **međunarodna podrška, primjena međunarodnih standarda i praksi, usvajanje suvremenih tehnologija i porast građanske svijesti** pružaju dodatni potencijal za unaprijeđenje antikoruptivnih inicijativa. Koristeći ove prilike, Brčko distrikt BiH bi mogao brže i učinkovitije jačati mehanizme za prevenciju i prijavu korupcije.

S druge strane, **nepovjerenje javnosti u institucije, politički pritisci, ekonomske krize i izvanredne okolnosti** predstavljaju ozbiljne prijetnje koje mogu potkopati napore u borbi protiv korupcije. Uspostavljanje povjerenja javnosti kroz transparentniji rad institucija, poboljšanje komunikacije i jačanje koordinacije među institucijama su ključni koraci za umanjeње ovih prijetnji.

Uspješna borba protiv korupcije u Brčko distriktu BiH može biti postignuta samo ako se sustavno otklone unutarnje slabosti, učinkovito iskoriste međunarodne prilike i ojača transparentnost i suradnja među institucijama, kako bi se stvorio čvrst i otporan antikoruptivni sustav, usmjeren na dugoročno povjerenje javnosti i održivost rezultata.

Opći cilj

Cilj Strategije je smanjenje korupcije u Brčko distriktu BiH kroz koordinirano i sinergijsko djelovanje svih relevantnih aktera, s obzirom na to da korupcija predstavlja značajnu prepreku razvoju Brčko distrikta BiH. Postizanjem visokog stupnja transparentnosti, odgovornosti i zakonitosti u radu institucija, Strategija teži stvaranju povoljnog okruženja za ekonomski i društveni razvitak Brčko distrikta BiH.

S tim u vezi, opći cilj Strategije je:

„Izgraditi učinkovit, transparentan i odgovoran institucionalni okvir u Brčko distriktu BiH, kroz jačanje ključnih institucija, prevenciju, pravovremeno otkrivanje i učinkovito sankcioniranje korupcije, uz aktivno uključivanje građana i civilnog društva i povećanje međunarodne suradnje, kako bi se unaprijedila vladavina prava i stvorilo društvo s jednakim mogućnostima za sve.“

Strateški ciljevi i programi

Iz ovako formuliranog općeg cilja proizlaze sljedeći strateški ciljevi koji se u Brčko distriktu BiH trebaju postići provođenjem Strategije:

1. Unapređivanje sustava prevencije korupcije i jačanje institucija;
2. Sankcioniranje i kazneno procesuiranje;
3. Edukacija, suradnja i izvješćivanje.

1. Unapređivanje sustava prevencije korupcije i jačanje institucija

Prevencija korupcije predstavlja temelj za sve strateške dokumente usmjerene na borbu protiv korupcije. Prevencija korupcije je ključni element ove Strategije jer omogućava uspostavljanje dugoročnog i održivog okvira za smanjenje koruptivnih radnji.

Naglasak na prevenciji podrazumijeva razvoj mehanizama koji proaktivno smanjuju mogućnosti za korupciju, a time se doprinosi jačanju integriteta i transparentnosti u institucijama. Kroz prevenciju se stvara ambijent u kojem se smanjuje prostor za koruptivne prakse, a istovremeno se promoviraju etički standardi i odgovornost.

Ovaj pristup je od izuzetne važnosti jer omogućava da se na preventivan način djeluje prije nego što dođe do stvaranja koruptivnih situacija, čime se značajno doprinosi smanjenju razine korupcije i jačanju povjerenja građana u javne institucije.

Indikator strateškog cilja pod nazivom „**Unapređivanje sustava prevencije korupcije i jačanje institucija**“ je jačanje kapaciteta institucija i razvoj učinkovitih mehanizama za sprječavanje korupcije u Brčko distriktu BiH. Ovaj cilj podrazumijeva unapređivanje zakonskog i institucionalnog okvira kroz uvođenje preventivnih mjera, povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu institucija. Strateški cilj odnosi se i na uspostavljanje efektivnih internih kontrola, bolju koordinaciju među institucijama, i stvaranje sustava za pravovremeno prepoznavanje i otklanjanje rizika od korupcije. Kroz ove mjere, cilj je stvoriti institucionalni ambijent koji podržava integritet i profesionalizam, čime će se smanjiti mogućnosti za pojavu koruptivnih radnji i jačati povjerenje građana u institucije.

Ovaj strateški cilj posebnu pažnju posvećuje se transparentnim procedurama u oblasti zapošljavanja, javnih nabava i upravljanja kapitalnim investicijama, kako bi se smanjile prilike za zloupotrebu i unaprijedilo povjerenje građana u javni sektor.

Strateški programi obuhvaćeni strateškim ciljem 1. su:

- 1.1. Obrazovanje
- 1.2. Gospodarski razvitak
- 1.3. Zdravstvo
- 1.4. Javne financije

- 1.5. Zapošljavanje i javne nabave
- 1.6. Upravljanje donacijama i poticajima
- 1.7. Prostorno planiranje, legalizacija i zaštita okoliša
- 1.8. Kapitalne investicije
- 1.9. Osiguranje pristupa i zaštite službenih dokumenata i opreme

1.1. Obrazovanje

Cilj: Cilj programa je uspostaviti transparentan, etičan i odgovoran obrazovni sustav u Brčko distriktu BiH kroz jačanje integriteta i promoviranje profesionalnih standarda

Strateški programi:

- 1.1.1. Promoviranje kulture integriteta, transparentnosti i odgovornosti u obrazovnom sustavu Brčko distrikta BiH;
- 1.1.2. Povećanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti unutar obrazovnog sustava, smanjenjem rizika od tipičnih oblika korupcije (nepotizam, pronevjere finansijskih sredstava, zlouporabe transfera, poticaja i sl.).

Strateški program borbe protiv korupcije u Odjelu za obrazovanje Brčko distrikta BiH osmišljen je kao sveobuhvatan pristup uspostavljanju visokih standarda etike, integriteta i transparentnosti u svim obrazovnim institucijama. Ovaj Program prepoznaje ključnu ulogu obrazovanja u oblikovanju društva te je usmjeren na suzbijanje korupcije kroz preventivne mjere, jačanje institucionalnih kapaciteta i osnaživanje etičkih vrijednosti.

Jedan od temelja ovog programa je izrada i implementacija usuglašenog plana i programa etike i integriteta, koji će postati sastavni dio nastavnih aktivnosti u školama i visokoškolskim ustanovama. Ovaj plan bit će rezultat široke konzultacije sa stručnjacima iz oblasti etike, predstavnicima obrazovnih institucija, civilnog društva i lokalne zajednice, kako bi obuhvatio specifične izazove u obrazovnom sektoru Brčko distrikta BiH. Uvođenje ovakvog programa ima za cilj ne samo da pruži teorijsko znanje, već i da oblikuje praktične vrijednosti i ponašanje učenika, studenata i nastavnog osoblja, promovirajući integritet kao ključnu društvenu normu.

Dodatno, poseban fokus stavlja se na donošenje novog Kodeksa profesionalne etike u svim visokoškolskim ustanovama. Ovaj kodeks će na jedinstven način regulirati pitanja etike nastavnika i studenata, jasno definirati odgovornosti i prava svih uključenih, te propisati sankcije za kršenje profesionalnih standarda. Kodeks će biti usvojen kroz transparentan i inkluzivan proces, osiguravajući da odražava specifične potrebe i izazove akademske zajednice, dok istovremeno uspostavlja jasne kriterije za profesionalno ponašanje.

Kako bi se dodatno osigurala transparentnost i odgovornost, jačaju se kontrole u procesu zapošljavanja nastavnog kadra. Transparentne procedure zapošljavanja, uključujući javno objavljivanje natječaja i evaluaciju kandidata kroz neovisna povjerenstva, smanjit će prostor za nepotizam, favoriziranje i druge oblike nepravilnosti. Ove mjere ne samo da će osigurati odabir najkvalificiranijih kandidata, već će i povećati povjerenje javnosti u sustav zapošljavanja u obrazovnim institucijama.

Još jedna važna komponenta ovog Programa je osiguranje transparentnosti u upravljanju financijama obrazovnih institucija kroz usvajanje i javno objavljivanje planova javnih nabava.

Svaka obrazovna ustanova bit će obvezna da svoje planove i realizaciju javnih nabava učini dostupnima javnosti putem svojih službenih kanala. Time će se omogućiti nadzor nad trošenjem javnih sredstava, prevenirati zlouporabe i osnažiti povjerenje građana u integritet obrazovnog sektora.

Uz sve ove mjere, strateški program uključuje kontinuiranu edukaciju i podizanje svijesti među nastavnicima, studentima, učenicima i široj javnosti o značaju borbe protiv korupcije. Organiziranjem radionica, seminara i javnih kampanja, nastojat će se razviti kultura odgovornosti i prijavljivanja nepravilnosti, dok će se istovremeno promovirati pozitivni primjeri transparentnog i odgovornog ponašanja.

1.2. Gospodarski razvitak

Cilj: Unaprijediti transparentnost i odgovornost u procesu dodjele proračunskih sredstava za gospodarstvo, šport i kulturu

Strateški programi:

- 1.2.1. Unaprijeđenje transparentnosti i edukacija za učinkovito upravljanje proračunskim sredstvima;
- 1.2.2. Unaprijeđenje zakonodavnog okvira za dodjelu poticaja u gospodarstvu Brčko distrikta BiH.

Strateški program usmjeren na borbu protiv korupcije u području gospodarstvu, športa i kulture Brčko distrikta BiH ima za cilj unaprijeđenje transparentnosti i odgovornosti u procesu dodjele proračunskih sredstava, poticanju gospodarstva i pravilnom korištenju javnih resursa. S obzirom na to da se korupcija može pojaviti u procesu dodjele poticaja u gospodarstvu ukoliko kriteriji nisu jasno definirani, ovaj Program stavlja poseban naglasak na precizno postavljanje jasnih, objektivnih i transparentnih kriterija za dodjelu proračunskih sredstava kroz javne pozive Odjela za Gospodarski razvitak, šport i kulturu. Na taj način će se minimizirati prostor za zlouporabe i omogućiti poštovanje pravičnosti u raspodjeli sredstava, čime se smanjuje rizik od korupcije i povećava povjerenje građana u javne institucije.

Jedna od ključnih aktivnosti u ovom Programu jeste osiguranje kontinuirane edukacije i stručnog usavršavanja zaposlenih i članova povjerenstva koje provode ove javne pozive. Kroz edukaciju, zaposlenici će biti osposobljeni za pravilno upravljanje proračunskim sredstvima, dok će članovi povjerenstava razviti potrebne vještine za pravedno ocjenjivanje prijavi. Ovaj proces edukacije ima za cilj ne samo profesionalni razvitak, već i jačanje svijesti o odgovornosti u dodjeli javnih sredstava, što izravno doprinosi smanjenju mogućnosti za koruptivne radnje.

Također, u okviru programa planira se provođenje edukacija s krajnjim korisnicima proračunskih sredstava o pravilnoj pripremi aplikacija i o financijskom izvješćivanju. Ovaj segment edukacije ima značajnu ulogu u osiguravanju transparentnosti, jer korisnici proračunskih sredstava moraju biti upoznati s procedurama, pravilima i zahtjevima koji se odnose na aplikaciju i izvješćivanje, čime se smanjuje mogućnost nepoštivanja pravila i zlouporaba tijekom implementacije projekata.

Pored ovih aktivnosti, strateški program uključuje analizu postojećeg Zakona o poticaju u gospodarstvu Brčko distrikta BiH, s ciljem da se utvrdi njegova usklađenost sa suvremenim standardima i praksama, te da se preciziraju uvjeti za ostvarivanje prava na poticaje. Ukoliko

zakon nije dovoljno jasan ili precizan, postoji mogućnost da se otvori prostor za manipulacije, što može dovesti do nepravilne raspodjele poticaja. U skladu s tim, bit će izvršena izmjena i dopuna Zakona o poticaju u gospodarstvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o postupku ostvarivanja prava na olakšice pravnih osoba, kako bi se osigurala jasno definirana pravila, smanjili rizici od korupcije i stvorio pravilan okvir za poticanje gospodarstva.

Cilj ovog strateškog programa je ne samo poboljšanje zakonodavnog okvira i povećanje transparentnosti u svim fazama procesa dodjele proračunskih sredstava, već i jačanje povjerenja javnosti u institucije Brčko distrikta BiH. Stvaranjem jasnih, odgovorno postavljenih kriterija za dodjelu poticaja, kao i obukom i edukacijom ključnih aktera u ovom procesu, stvaraju se temelji za odgovorno upravljanje resursima, smanjuje se prostor za koruptivne aktivnosti i doprinosi održivom razvoju gospodarstva, športa i kulture.

1.3. Zdravstvo

Cilj: Izgraditi integritet i povjerenje u zdravstvenom sustavu kroz povećanje transparentnosti postupaka, unaprijeđenje kvaliteta usluga i jačanje odgovornosti prema korisnicima

Strateški programi:

- 1.3.1. Podizanje svijesti zdravstvenih radnika o fenomenu korupcije;
- 1.3.2. Poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga;
- 1.3.3. Povećanje transparentnosti i učinkovitosti u radu Službe za braniteljsko-invalidsku zaštitu (BIZ) i civilne žrtve rata;
- 1.3.4. Informatizacija Pododjela za socijalnu zaštitu.

Strateški program za borbu protiv korupcije u zdravstvu Brčko distrikta BiH predstavlja sveobuhvatan pristup jačanju transparentnosti, odgovornosti i integriteta u zdravstvenom sektoru, s ciljem smanjenja koruptivnih praksi i unaprijeđenja kvaliteta usluga za sve građane. U okviru ovog programa planirane su ključne aktivnosti koje obuhvaćaju edukaciju zdravstvenih radnika, podizanje svijesti korisnika, modernizaciju upravljanja dokumentacijom i osnaživanje socijalnih službi.

Jedan od temeljnih koraka je kontinuirana edukacija zdravstvenih radnika, u suradnji s Uredom, JZU „Zdravstveni centar Brčko“ i Odjelom za zdravstvo i ostale usluge. Edukativne aktivnosti su usmjerene na podizanje svijesti zdravstvenih radnika o štetnosti koruptivnog ponašanja, a s ciljem unaprijeđenja etičkih standarda, profesionalizma i odgovornosti prema pacijentima. Uz profesionalnu edukaciju, naglašava se i važnost poštovanja prava pacijenata i pružanja jednakih usluga svim korisnicima, čime se dodatno osigurava pravednost u zdravstvenom sustavu.

Pored edukacije zdravstvenih radnika, fokus je i na informiranju i podizanje svijesti korisnika zdravstvenih usluga o negativnim efektima korupcije. Kroz informativne kampanje i izravnu komunikaciju, pacijenti su motivirani da postanu aktivni učesnici u borbi protiv korupcije, prepoznajući nepravilnosti i podržavajući sustav u ostvarivanju veće transparentnosti i jednakih prava. Na ovaj način, pacijenti postaju ne samo korisnici, već i saveznici u kreiranju boljeg zdravstvenog sustava za sve.

Anonimne ankete među korisnicima zdravstvenih usluga ključna su komponenta ovog programa. Njima se identificiraju konkretni problemi i prepreke s kojima se pacijenti susreću tijekom pružanja zdravstvenih usluga. Sustav anonimnog anketiranja omogućava pacijentima da slobodno i nepristrano iznesu svoje stavove, a rezultati anketa koriste se za detaljnu analizu

i planiranje unaprijeđenja kvaliteta usluga. Rezultati su dragocjeni u otkrivanju specifičnih problema u sustavu, a dalja analiza omogućava kreiranje konkretnih preporuka za poboljšanje standarda zdravstvene zaštite.

Kako bi se omogućila veća transparentnost u postupcima i olakšalo učinkovitije upravljanje dokumentacijom, planirano je uvođenje LOTUS aplikacije za sve zaposlene u Službi za braniteljsko-invalidsku zaštitu (BIZ) i civilne žrtve rata. Ova aplikacija omogućava standardizaciju postupanja, brže praćenje dokumentacije, i smanjenje mogućnosti za greške i manipulacije.

Dodatno je planirana nabava specijaliziranog softvera za evidenciju podataka u području socijalne zaštite. Ovaj softver olakšava ažuriranje baza podataka i čini podatke lako dostupnim, uz zaštitu osjetljivih informacija o korisnicima. Digitalizacijom i modernizacijom rada Pododjela za socijalnu zaštitu omogućava se učinkovitije upravljanje socijalnim programima u Brčko distriktu BiH, što podržava transparentniji i odgovorniji pristup socijalnoj politici u ovoj zajednici.

1.4. Javne financije

Cilj: Unaprijeđenje profesionalnih kapaciteta, transparentnosti i učinkovitosti Porezne uprave kroz edukaciju službenika, redovito praćenje i kontrolu procesa te jačanje suradnje i komunikacije s poreznim obveznicima

Strateški programi:

- 1.4.1. Jačanje kapaciteta i transparentnosti Porezne uprave kroz edukaciju, unutarnju kontrolu i unaprijeđenje komunikacije s poreznim obveznicima.

Strateški program usmjeren je na sveobuhvatno unaprijeđenje profesionalnih kapaciteta, transparentnosti i učinkovitosti rada Porezne uprave, s ciljem jačanja njenog integriteta i povjerenja javnosti. Program obuhvaća aktivnosti koje se fokusiraju na razvoj ljudskih resursa, poboljšanje unutrašnjih procesa i unaprijeđenje komunikacije s poreznim obveznicima.

Kroz kontinuirano podizanje svijesti i stručnosti službenika Porezne uprave putem edukacija, seminara i radionica, ovaj program omogućava stjecanje novih znanja i vještina potrebnih za učinkovito suočavanje s izazovima modernog poreznog sustava. Također, redovito praćenje rada putem mjesečnih izvješća pruža jasnu sliku o efektivnosti i učinku zaposlenih, omogućavajući pravovremene korekcije i unaprjeđenja u radu.

Poseban naglasak stavljen je na razvoj otvorene i konstruktivne suradnje s poreznim obveznicima. Kroz transparentnu i dvosmjernu komunikaciju, program nastoji poboljšati razinu razumijevanja poreznih procedura, povećati zadovoljstvo poreznih obveznika i potaknuti njihovu bolju usklađenost s poreznim obvezama.

Redovito provođenje internih kontrola procesa u Poreznoj upravi predstavlja ključnu komponentu programa. Interna kontrola osigurava usklađenost s procedurama, identificira eventualne slabosti i podstiče njihovo otklanjanje kroz konkretne preporuke. Izvješćivanje o rezultatima internih kontrola doprinosi boljoj organizaciji rada, povećanju odgovornosti i jačanju povjerenja javnosti u rad Porezne uprave.

1.5. Zapošljavanje i javne nabave

Cilj: Reformirati postupke zapošljavanja i javnih nabava u Brčko distriktu BiH, smanjujući politizaciju i koruptivne radnje te osiguravajući transparentnost, meritokraciju i odgovornost

Strateški programi:

- 1.5.1. Unaprijeđenje transparentnosti i učinkovitosti javne uprave

Cilj ovog programa je unaprijediti postupke zapošljavanja i javnih nabava u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, smanjenjem politizacije, osiguravanjem meritornosti, transparentnosti i odgovornosti. Program će doprinosti povećanju učinkovitosti u zapošljavanju i nabavama, smanjenju resursnih gubitaka, te sprječavanju nepravilnosti i koruptivnih radnji.

Jedan od ključnih koraka u ovom procesu bit će usvajanje novog Zakona o državnoj službi, zajedno sa pratećim podzakonskim aktima koji će detaljno regulirati proceduru zapošljavanja. Ovaj zakon će omogućiti smanjenje političkog utjecaja i osigurati da se postupci zapošljavanja temelje na meritokraciji, odnosno da izbor kandidata bude temeljen na njihovim zaslugama i jednakim mogućnostima za sve.

Također, bit će uspostavljen jedinstveni registar za praćenje rada svih udruga, fondacija, te stranih i međunarodnih udruga registriranih u Brčko distriktu BiH. Ovaj registar će omogućiti bolju transparentnost i kontrolu rada ovih organizacija, čime će se povećati povjerenje u proces donošenja odluka u javnim institucijama.

Kako bi se poboljšao proces javnih nabava i spriječile nepravilnosti bit će donesene odluke o imenovanju osoba za prijem roba, usluga i radova, kao i nadzornog tijela, uz jasno definiranje njihovih zadataka i odgovornosti. Ovim mjerama se želi spriječiti nepravilnosti koje se kasnije teško mogu ispraviti te smanjiti mogućnost koruptivnih radnji. Za uspješan prijem roba, usluga i radova bitno je angažirati više osoba, čime će se osigurati objektivnost i integritet u cijelom procesu.

Očekivani rezultati ovog programa uključuju unaprijeđenje procesa zapošljavanja zasnovanog na zaslugama, povećanje transparentnosti rada organizacija u Brčko distriktu BiH, smanjenje broja nepravilnosti u postupcima javnih nabava, te smanjenje mogućnosti za korupciju. Program će osigurati da se svi postupci u javnoj upravi provode u skladu s principima transparentnosti, odgovornosti i zakonitosti.

1.6. Upravljanje donacijama i poticajima

Cilj: Povećanje transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti u procesu dodjele novčanih sredstava za donacije i poticaje, kako bi se smanjio rizik od korupcije i povećalo povjerenje građana u javne institucije

Strateški programi:

- 1.6.1. Netransparentno trošenje proračunskih sredstava;
- 1.6.2. Neprecizne procedure obrade zahtjeva za dodjelu donacija za fizičke osobe;
- 1.6.3. Kontinuirana i sveobuhvatna kontrola prilikom dodjele novčanih sredstava za poticaje u poljoprivredi;

- 1.6.4. Unaprijeđenje transparentnosti dodjele novčanih sredstava za poticaje u poljoprivredi;
- 1.6.5. Optimizacija kriterija za odabir korisnika donatorskih sredstava u programima stambenog zbrinjavanja u Brčko distriktu BiH.

Strateški program za borbu protiv korupcije u dodjeli novčanih sredstava za donacije i poticaje ima za cilj unaprijeđenje transparentnosti u trošenju proračunskih sredstava, smanjenje rizika od korupcije i jačanje povjerenja građana u institucije. Trenutna situacija u Brčko distriktu BiH pokazuje da nedostatak transparentnosti u upravljanju javnim financijama otvara prostor za zloupotrebe i koruptivne radnje. Kada građani nemaju uvid u način trošenja proračunskih sredstava, to dovodi do smanjenja povjerenja u institucije. Loša regulativa, neprecizni kriteriji za odabir korisnika donacija, kao i nedovoljna kontrola realiziranih projekata, omogućavaju zlouporabu sredstava i smanjenje resursa koji su ključni za javne usluge poput gospodarstva i poljoprivrede.

Program se temelji na nekoliko ključnih aktivnosti koje uključuju izmjene postojećih zakonskih okvira kako bi se propisalo jasnije i transparentnije trošenje proračunskih sredstava. Također, bit će razvijeni mjerljivi kriteriji za dodjelu donacija i poticaja koji će omogućiti pravovremeno i pravedno dodjeljivanje sredstava, uz obaveznu transparentnost u svim fazama procesa. Pored toga, uvođenje sustava kontrole realizacije projekata, uz angažman vanjskih suradnika, omogućit će praćenje svih faza projekata i smanjenje mogućnosti za zloupotrebu sredstava. Aktivno uključivanje i informiranje građana o projektima koji se realiziraju u mjesnim zajednicama doprinosi većoj participaciji i omogućava veći nadzor od strane lokalnih zajednica, čime se smanjuje mogućnost korupcije.

Razvijanje jasnih i dosljednih procedura za obradu zahtjeva za dodjelu donacija, obuka zaposlenih koji obrađuju ove zahtjeve, kao i pružanje jasnih informacija i smjernice korisnicima, doprinose poboljšanju učinkovitosti sustava. Također, implementacija softverskog sustava za vođenje registra za dodjelu poticaja u poljoprivredi stvorit će bolju osnovicu za učinkovito praćenje i kontrolu dodijeljenih sredstava. U okviru ovog registra bit će evidentirani podaci o korisnicima, iznosima i opravdanosti utroška sredstava, čime će se postići veća kontrola i transparentnost.

Jedna od ključnih točaka ovog programa je i analiza postojećih kriterija za odabir korisnika donacija u specifičnim programima kao što je stambeno zbrinjavanje raseljenih osoba, s posebnim naglaskom na davanje prednosti povratnicima u Brčko distriktu BiH. Ova analiza će omogućiti pravedniju raspodjelu resursa i doprinijeti boljoj integraciji povratnika u lokalnu zajednicu, kao i pomoći u usmjeravanju sredstava ka onima kojima su najpotrebnija. Također, na temelju rezultata ove analize, bit će predložene izmjene koje će biti uključene u naredne javne pozive za dodjelu donacija.

Ovaj strateški program postavlja temelje za stvaranje učinkovitog, transparentnog i odgovornog sustava u kojem će se sredstva koristiti na način koji donosi koristi svim građanima, čime će se stvoriti dugoročno povjerenje u institucije.

1.7. Prostorno planiranje, legalizacija i zaštita okoliša

Cilj: Poboljšati proces prostornog planiranja, legalizacije i zaštite okoliša kroz jasno definirane propise, ujednačavanje procedura i obuku zaposlenih kako bi se smanjile mogućnosti za koruptivne radnje

Strateški programi:

- 1.7.1. Neadekvatno određivanje revidenta prilikom rješavanja postupaka revizije tehničke dokumentacije;
- 1.7.2. Nedosljednost u proceduri izdavanja ovlasti za pravne i fizičke osobe iz područja građevinarstva.

Strateški program za borbu protiv korupcije u području prostornog planiranja, legalizacije i zaštite okoliša usmjereno je na unaprijeđenje transparentnosti, odgovornosti i učinkovitosti u procesu izdavanja dozvola, revizije tehničke dokumentacije i usklađivanja propisa sa zakonodavnim okvirom. Jedan od glavnih problema u ovom polju je neadekvatno određivanje revidenta prilikom rješavanja postupaka revizije tehničke dokumentacije, što može otvoriti prostor za zlouporabu. Nedostatak jasnih i dosljednih procedura prilikom izdavanja ovlasti za pravne i fizičke osobe u građevinskoj industriji također doprinosi ovom problemu.

Kako bi se osigurala učinkovitost i transparentnost u ovim procesima, prvo će biti provedena analiza postojećih propisa i procedura za povjeravanje revizije tehničke dokumentacije. Na temelju ove analize, bit će izrađeni prijedlozi za izmjenu i unaprijeđenje propisa, čiji je cilj jasno propisivanje uloga, odgovornosti i uvjeta za određivanje revidenta, te uvođenje jasnijih smjernica za obavljanje ovih zadataka.

Nakon toga, uslijedit će usvajanje izmjena i dopuna zakonskih i podzakonskih akata koji će detaljno regulirati specifične postupke u vezi sa revizijom tehničke dokumentacije, s naglaskom na transparentnost i smanjenje prostora za zloupotrebu. Ovaj okvir će omogućiti preciznije definiranje odgovornosti svih aktera u procesu, te osiguranje da samo kvalificirani revidenti obavljaju ove zadatke.

Kontrola procesa od strane nadređenih bit će ključna za ujednačavanje procedura i osiguranje dosljedne primjene novih propisa. Kontinuirana edukacija zaposlenih bit će važan element u procesu, kako bi se povećala samostalnost, odgovornost i razumijevanje svih zaposlenih u ovom polju, te smanjio broj nepravilnosti i nejasnoća u primjeni propisa. Ove mjere doprinose smanjenju mogućnosti za različita tumačenja propisa, što je često uzrok neregularnosti i nepravdi u postupku izdavanja dozvola i rješenja.

Cilj ovog strateškog programa je stvoriti učinkovit i transparentan sustav koji će smanjiti prostor za korupciju i omogućiti ravnopravan pristup svim subjektima, uz istovremeno povećanje povjerenja građana u institucije koje se bave prostornim planiranjem, legalizacijom i zaštitom okoliša.

1.8. Kapitalne investicije

Cilj: Smanjenje mogućnosti za nastanak korupcije u procesu dodjele grantova i kapitalnih donacija, te osiguranje transparentnog i stručnog planiranja kapitalnih investicija

Strateški programi:

- 1.8.1. Prevencija korupcije u dodjeli grantova i kapitalnih donacija
- 1.8.2. Kreiranje kapitalnog proračuna u cilju sprječavanja političkih zloupotreba
- 1.8.3. Prevencija korupcije u fazama pripreme i realizacije kapitalnih projekata

Strateški program za borbu protiv korupcije u kapitalnim investicijama u Brčko distriktu BiH usmjeren je na unaprijeđenje procesa dodjele grantova i kapitalnih donacija, te smanjenje mogućnosti za korupciju koja može nastati zbog nedostatka transparentnosti i velikih diskrecijskih ovlasti. Prepoznavanje slabosti postojećih propisa i procedura u ovom polju predstavlja prvi korak ka njihovom unaprijeđenju. Program obuhvata analizu postojećih zakona i propisa koji se odnose na dodjelu sredstava, a cilj je izraditi prijedloge za izmjene koji će osigurati objektivnu i transparentnu raspodjelu grantova i kapitalnih donacija. Usvajanjem novih propisa i procedura, usmjerenih na jasne kriterije i kontrolu raspodjele sredstava, stvorit će se preduvjeti za smanjenje rizika od zloupotreba.

Među ključnim aktivnostima je formiranje povjerenstva koje će izvršiti analizu trenutne procedure dodjele grantova, uočiti postojeće slabosti te ih učiniti transparentnijima. Također, provodit će se detaljna provjera dodijeljenih grantova iz prethodnih godina, kako bi se osigurao pravilni utrošak sredstava. Uvođenjem pravila da nova dodjela grantova i kapitalnih donacija bude moguća samo uz opravdanje prethodnih, stvorit će se sigurnost u sustavu i smanjiti mogućnosti za zloupotrebu.

S obzirom na to da se iz proračuna Brčko distrikta izdvajaju velika sredstva za kapitalne investicije, posebno u oblasti komunalne infrastrukture, veoma je važno uskladiti političke odluke sa stručnim i tehničkim rješenjima. Program predviđa kreiranje jasnog i održivog koncepta vodovodne, kanalizacijske i elektro mreže, kao i javne rasvjete za cijeli Brčko distrikt BiH. Tim inženjera bit će formiran za izradu ovog koncepta, a kapitalni proračun će biti planiran u skladu sa stručnim procjenama, bez odstupanja od definiranih tehničkih rješenja.

U okviru ovog programa, posebno će se obratiti pažnja na prostorni plan, širenje mreže, stvarne potrebe zajednice, te na projektiranje mreže na temelju pokazatelja rasta populacije i dugoročnih projekcija. Stručna i tehnička mišljenja uvijek će biti temelja za donošenje odluka o kapitalnim investicijama, čime se osigurava dugoročna održivost infrastrukture i smanjuje prostor za političke manipulacije i korupciju.

Program obuhvata analizu postojeće zakonske regulative, propisa i procedura koji definiraju izradu projektne dokumentacije za realizaciju kapitalnih projekata, kako bi se identificirale slabosti postojećih propisa i pripremili prijedlozi za njihove izmjene, čime će se osigurati optimalan odnos uloženo/dobiveno. Također, usvajanjem novih procedura u Odjelu za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove, omogućiti će se efikasnija implementacija izmjena propisa i njihova primjena u praksi. Projektna dokumentacija, predmjere i predračuni bit će prilagođeni stvarnim zahtjevima investitora, kako bi se postigla točnost i transparentnost u troškovima. Za složene kapitalne projekte veće vrijednosti bit će formirani nadzorni timovi, dok će za ostale projekte biti izrađeni geodetski snimci izvedenih radova, čime će se osigurati pravilno praćenje i evidentiranje svih faza realizacije projekata.

Ovaj strateški program predstavlja ključnu inicijativu za smanjenje korupcije, osiguranje održivog razvoja komunalne infrastrukture i transparentnu raspodjelu javnih sredstava.

1.9. Osiguranje pristupa i zaštite službenih dokumenata i opreme

Cilj: Poboljšati zaštitu arhivske građe i geodetske opreme kroz preciziranje procedura, povećanje odgovornosti i uvođenje sankcija kako bi se spriječile zloupotrebe u službenim arhivskim i geodetskim poslovima

Strateški programi:

- 1.9.1. Zaštita i odgovorno korištenje arhivske građe;
- 1.9.2. Transparentnost i kontrola korištenja geodetske opreme.

Strateški program za borbu protiv korupcije u arhivskoj i geodetskoj službi ima za cilj spriječiti zloupotrebe u rukovanju arhivskom građom i upotrebi geodetske opreme u okviru javnih službi. S obzirom na važnost očuvanja točnosti, sigurnosti i transparentnosti podataka, program se fokusira na unaprijeđenje zakonskog okvira i postupaka kako bi se osigurala zakonita i odgovorna upotreba službene opreme i građe. Arhivska djelatnost, koja obuhvata sređivanje, obradu, čuvanje i dostupnost arhivske građe, odvija se u okviru Službe za arhiv pod Odjelom za javni registar. Zloupotrebe koje prijete ovoj službi uključuju neovlašteno ustupanje građe trećim licima, što predstavlja ozbiljnu povredu zakonskih odredbi i internih pravilnika. Pored toga, neadekvatan pristup arhivskoj građi može ugroziti povijesnu i pravnu pouzdanost, a samim tim i integritet institucije. Stoga je predviđena analiza postojećih zakona i pravilnika kako bi se preciznije definirala pravila pristupa arhivskoj građi, uz uvođenje izmjena koje omogućavaju bolju kontrolu i veću odgovornost zaposlenih koji rade na poslovima arhivske službe.

U geodetskoj službi, korupcija se može javiti kroz korištenje službenih instrumenata u privatne svrhe, posebno tijekom terenskih mjerenja i aktivnosti. Kako bi se smanjio rizik od ovakvih zloupotreba, programom je planirano donošenje mjera koje uključuju jasno definiranje pravila upotrebe geodetskih instrumenata, povećanje odgovornosti zaposlenih te uvođenje kontrolnih mehanizama i sankcija za zlouporabu opreme u privatne svrhe. Pododjel za katastarske knjige, koje obavlja različite geodetske poslove, kroz ovaj program će usvojiti precizne smjernice i odgovornosti koje će dodatno osigurati da se oprema koristi isključivo za službene svrhe.

Aktivnosti koje će podržati ovaj strateški program obuhvataju analizu zakonskih i podzakonskih akata koji reguliraju rad Odjela za javni registar, posebno u pogledu rada s arhivskom i geodetskom građom. Također, predviđeno je pripremanje izmjena i dopuna zakonodavstva s ciljem uspostavljanja jasnijih pravila pristupa arhivskoj građi i korištenja geodetske opreme, kao i razvoj organizacijskih planova za sistematizaciju radnih mjesta unutar Odjela za javni registar. Ove izmjene će omogućiti jasniju raspodjelu odgovornosti i uspostaviti strože procedure za rad u arhivskoj i geodetskoj službi.

Uz navedene aktivnosti, strateški program uključuje poseban fokus na zaštitu arhivskih dokumenata u Pododjelu za osobne isprave, uključujući povećanu odgovornost za njihovo arhiviranje i trajno čuvanje. Programom će se također osigurati kontrola nad dokumentima koji se trajno čuvaju, što će značajno smanjiti rizik od neovlaštenih pristupa i osigurati veći integritet i odgovornost unutar arhivskih i geodetskih službi.

2. Sankcioniranje i kazneno procesuiranje

Strateški program koji se odnosi na sankcioniranje i kazneno procesuiranje zbog korupcije fokusira se na jačanje pravnih i institucionalnih kapaciteta za učinkovitu borbu protiv korupcije kroz adekvatnu primjenu zakona i provođenje sankcija. Ključna aktivnost ovog programa uključuje razvoj i unaprijeđenje zakonskog okvira, kao i jačanje suradnje između pravosudnih tijela, policije, inspektorata, i drugih relevantnih institucija.

Indikator ovog strateškog programa je osigurati da se svi oblici koruptivnih radnji procesuiraju u skladu s važećim zakonodavstvom, čime se doprinosi stvaranju učinkovitog sustava koji ne samo da sankcionira počinitelje, već i odvraća od budućih nezakonitih radnji. Također, naglasak je na obuci i edukaciji kadrova koji su izravno odgovorni za identifikaciju, istragu i procesuiranje koruptivnih kaznenih djela, kako bi se povećala učinkovitost u otkrivanju i dokazivanju korupcije.

U okviru ovog programa, planira se unaprijeđenje suradnje između građana i tijela kaznenog gonjenja, te jačanje stručnih kapaciteta u postupcima koji se odnose na korupciju i Gospodarski kriminal. Program također ima za cilj povećanje prijavljivanja koruptivnih aktivnosti, unaprijeđenje kvaliteta vještačenja, te izgradnju povjerenja u pravosudni sustav kroz edukaciju vještaka i unaprijeđenje zakonodavnog okvira.

Svi ovi aspekti doprinose stvaranju pravnog okvira koji omogućava efikasno sankcioniranje i kazneno gonjenje korupcije, s ciljem smanjenja njenog negativnog utjecaja na društvo i jačanja vladavine prava.

Strateški programi obuhvaćeni strateškim ciljem 2. su:

- 2.1. PolICIJA
- 2.2. Pravosuđe
- 2.3. Inspekijski nadzor.

2.1. PolICIJA

Cilj: Jačanje kadrovskih, operativnih i institucionalnih kapaciteta PolICIJE Brčko distrikta BiH za efikasno otkrivanje, istraživanje i procesuiranje korupcije

Strateški programi:

- 2.1.1. Jačanje kapaciteta PolICIJE Brčko distrikta BiH za otkrivanje koruptivnih kaznenih djela i procesuiranje počinitelja;
- 2.1.2. Suradnja u istragama koruptivnih kaznenih djela;
- Financijske istrage oduzimanja i upravljanja oduzetom imovinom.

Strateški program za jačanje kapaciteta policije u borbi protiv korupcije u Brčko distriktu BiH fokusira se na unaprijeđenje učinkovitosti, transparentnosti i suradnje među ključnim institucijama zaduženim za provođenje zakona. Glavni cilj programa je izgraditi i ojačati kadrovske, operativne i institucionalne kapacitete koji su potrebni za učinkovito otkrivanje, dokazivanje i procesuiranje koruptivnih kaznenih djela. Kroz optimizaciju postojećih kadrova, prijem novih stručnjaka, kao i donošenje odgovarajućih zakonskih i podzakonskih akata, osigurat će se da policija bude bolje pripremljena za suočavanje s izazovima u oblasti borbe protiv korupcije. Ovaj proces uključuje kontinuirane obuke koje će policijskim službenicima omogućiti razvoj specijaliziranih vještina za otkrivanje i istragu koruptivnih aktivnosti, kao i provođenje financijskih istraga koje su ključne za razotkrivanje složenih financijskih zlouporaba.

Pored toga, strateški program obuhvata i unaprijeđenje sustava praćenja i izvještavanja, kako bi se učinkovito pratili učinci istraga, od trenutka prijema prijave do okončanja kaznenih postupaka. Poseban naglasak stavljen je na uspostavljanje mehanizama za praćenje i implementaciju zaključaka iz revizorskih izvještaja, što će doprinijeti većoj odgovornosti i transparentnosti u radu policije. Program također cilja i na poboljšanje razmjene informacija među institucijama, uključujući policiju, pravosudne organe, porezne službe i druge relevantne institucije, kako bi se stvorila koordinirana i sinergijska akcija u borbi protiv korupcije. Dodatno, unaprijeđenje operativne suradnje između Policije Brčko distrikta BiH, Tužilaštva Brčko distrikta BiH i drugih institucija u Brčko distriktu BiH osigurat će učinkovitije upravljanje i provođenje istraga, čime će se smanjiti mogućnosti za zloupotrebe.

Ovaj strateški program predstavlja sveobuhvatan pristup za jačanje kapaciteta policije i drugih relevantnih institucija u Brčko distriktu BiH, s ciljem stvaranja dugoročnih, održivih mehanizama za borbu protiv korupcije kroz unaprijeđenje kadrovske infrastrukture, obuka, međuinstitucionalne suradnje i praćenja učinkovitosti u istražnim postupcima.

2.2. Pravosuđe

Cilj: Suradnja građana s pravosuđem u prijavljivanju korupcije i povećanje stručnih kapaciteta za borbu protiv korupcije i privrednog kriminala

Strateški programi:

- 2.2.1. Podizanje svijesti i unaprijeđenje prijavljivanja korupcije;
- 2.2.2. Manjkavost ekonomskih vještačenja u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje porijekla imovine optuženih osoba u predmetima korupcije i gospodarskog kriminala.

Ovaj strateški program usmjeren je na jačanje pravosudnog sustava kroz kontinuiranu edukaciju zaposlenih, unaprijeđenje zakonodavnog okvira i podizanje svijesti građana o značaju prijavljivanja korupcije. Ključni cilj programa je stvaranje pravosudnih institucija koje su transparentne, odgovorne i učinkovite u borbi protiv korupcije.

Jedna od ključnih komponenti programa je kontinuirana edukacija zaposlenih u pravosudnim institucijama o štetnosti neprijavlivanja korupcije. Ove obuke imaju za cilj jačanje integriteta i odgovornosti zaposlenih, kao i unaprijeđenje njihovih znanja o procedurama za prepoznavanje i prijavljivanje koruptivnih radnji.

Pored toga, program podrazumijeva i povećanje dostupnosti informacija za građane o načinima prijavljivanja korupcije. Putem službenih internet stranica i društvenih mreža pravosudnih institucija, građanima se pružaju jasne naputke i podstiče ih se na prijavljivanje korupcije. Aktivnosti su usmjerene na animiranje građana kako bi se podigla svijest o njihovoj ulozi u prevenciji i borbi protiv korupcije.

Još jedan važan segment programa je unaprijeđenje propisa iz područja vještačenja. Kroz reviziju i poboljšanje zakonskog okvira nastoji se osigurati preciznija reguliranje procesa vještačenja. Istovremeno, edukacija vještaka omogućava izradu kvalitetnih nalaza i mišljenja koji odgovaraju zahtjevima nadležnih tijela.

Ovaj strateški program predstavlja sveobuhvatan pristup modernizaciji i unaprijeđenju pravosudnog sustava, osiguravajući njegovu transparentnost i učinkovitost, uz istovremeno jačanje povjerenja građana u pravdu i zakonitost.

2.3. Inspekcijski nadzor

Cilj: Unaprijediti inspekcijske nadzore, zaštititi integritet inspektora i smanjiti korupciju kroz modernizaciju, zakonske izmjene i bolju suradnju s građanima

Strateški programi:

- 2.3.1. Unaprijeđenje inspekcijskog nadzora kroz modernizaciju, zakonske izmjene i povećanje učinkovitosti;
- 2.3.2. Zaštita integriteta javnih službenika i izgradnja partnerskih odnosa sa građanima.

Strateški program „Inspekcijski nadzor“ osmišljen je kao sveobuhvatan plan za unaprijeđenje rada i podizanje kvaliteta inspekcijskog nadzora na višu razinu, uz istovremeno jačanje povjerenja građana u rad Inspektorata. Program se temelji na tri ključna stuba: modernizaciji operativnog rada, reformi zakonodavnog okvira i unaprijeđenju komunikacije s javnošću.

U procesu modernizacije, poseban akcenat stavlja se na završetak i implementaciju započetih projekata digitalizacije i uvođenja suvremenih elektroničkih pomagala za rad na terenu. Primjenom naprednih tehnoloških rješenja, inspektori će moći učinkovitije prikupljati i obrađivati podatke, što će omogućiti brže donošenje odluka i bolju kontrolu provedenih inspekcijskih aktivnosti. Digitalizacija zapisnika i arhivske građe doprinosi transparentnosti rada, smanjenju administrativnih opterećenja i većoj pouzdanosti podataka.

Reforma zakonodavnog okvira predstavlja centralni dio strateškog programa. Kroz detaljnu analizu postojećih zakona, utvrdit će se području u kojima su potrebne izmjene kako bi se inspekcijski nadzor prilagodio savremenim izazovima. Na temelju rezultata ove analize, predložit će se izmjene i dopune zakonskih propisa, uključujući regulative koje definiraju kaznene odredbe i inspekcijske postupke. Poseban naglasak stavlja se na usklađivanje prekršajnog i kaznenog zakonodavstva, s ciljem bolje zaštite osobnog integriteta inspektora i drugih javnih službenika. Na ovaj način, Inspektorat želi osigurati sigurnije uvjete rada za svoje osoblje i učinkovitije mehanizme odgovornosti za prekršioce zakona.

Pored modernizacije i zakonodavnih reformi, strateški program posvećuje značajnu pažnju unaprijeđenju odnosa s građanima. Inspektorat planira da kroz intenzivniju prisutnost u medijima, informativne kampanje i izravne susrete sa građanima, gradi partnerski odnos zasnovan na povjerenju i međusobnom razumijevanju. Transparentnost i otvorenost prema javnosti ključni su za povećanje svijesti građana o ulozi Inspektorata i njihovom aktivnom doprinosu zakonitom i pravednom funkcioniranju društva.

Cilj ovog strateškog programa je uspostavljanje modernog, profesionalnog i otvorenog Inspektorata, koji će kroz digitalizaciju, reformu zakona i jačanje komunikacije s građanima doprinijeti većoj pravnoj sigurnosti, poštovanju zakona i ukupnom društvenom napretku. Implementacijom ovog programa, Inspektorat će osigurati učinkovitije provođenje zakona, unaprijediti zaštitu prava svih učesnika u inspekcijskim postupcima i postaviti temelje za dugoročno povjerenje između građana, institucija i pravnog sustava.

3. Edukacija, Suradnja i izvještavanje

Indikator strateškog cilja pod nazivom „Edukacija, suradnja i izvještavanje“ je sveobuhvatan pristup prevenciji i borbi protiv korupcije kroz edukaciju, informiranje, javnu diskusiju, izradu ključnih dokumenata, unaprijeđenje institucionalne koordinacije i monitoring rezultata. Fokus je na podizanju svijesti građana, zaposlenih u javnoj upravi i drugih relevantnih aktera o štetnosti korupcije putem edukativnih programa, kampanja i otvorenih foruma za diskusiju. Kroz aktivno informiranje i javno uključivanje, cilj je osigurati da građani postanu aktivni sudionici u borbi protiv korupcije, a ne samo pasivni promatrači.

Izrada i usvajanje antikoruptivnih dokumenata, poput strategija, akcijskih planova i planova integriteta, ključni su koraci u sustavnom pristupu suzbijanju korupcije. Ovi dokumenti definiraju jasne mjere, odgovornosti i rokove za djelovanje, dok unaprijeđenje koordinacije između institucija doprinosi učinkovitijem provođenju politika. Snažnija međuinstitucionalna suradnja omogućava bolje dijeljenje informacija, brže reagiranje na identificirane rizike i učinkovitije procesuiranje slučajeva korupcije.

Monitoring, redovito izvještavanje i analize ključnih podataka omogućavaju stalno praćenje napretka i identifikaciju izazova u borbi protiv korupcije. Na temelju tih analiza, institucije mogu prilagođavati svoje aktivnosti i mjere kako bi osigurale kontinuiranu učinkovitost. Pored toga, unaprijeđenje transparentnosti i odgovornosti rada javnih institucija jača povjerenje građana i smanjuje prostor za zloupotrebe. Ovaj strateški cilj predstavlja temelj za izgradnju društva koje počiva na integritetu, pravdi i odgovornosti.

Strateški programi obuhvaćeni strateškim ciljem 2. su:

- 3.1. Prevencija i borba protiv korupcije kroz edukaciju, informiranje i javnu diskusiju
- 3.2. Izrada antikoruptivnih dokumenata i unaprijeđenje koordinacije između institucija u borbi protiv korupcije
- 3.3. Monitoring, izvještavanje i analize za učinkovitu borbu protiv korupcije

3.1. Prevencija i borba protiv korupcije kroz edukaciju, informiranje i javnu raspravu

Cilj: Jačanje prevencije i borbe protiv korupcije u Brčko distriktu BiH kroz edukaciju, koordinaciju institucija, podizanje svijesti građana i suradnju s medijima, čime se doprinosi transparentnosti, odgovornosti i integritetu javnih institucija

Strateški programi:

- 3.1.1. Obuke i edukacije za koordinaciju aktivnosti u borbi protiv korupcije;
- 3.1.2. Jačanje svijesti o korupciji kroz javne kampanje i medijsku suradnju.

Strateški program za jačanje prevencije i borbe protiv korupcije u Brčko distriktu BiH predstavlja temeljni korak ka stvaranju otpornog sustava koji se aktivno bori protiv korupcije i promovira transparentnost u radu javnih institucija. Program ima višedimenzionalni pristup, obuhvaćajući edukaciju, institucionalnu koordinaciju, podizanje svijesti javnosti i jačanje suradnje između ključnih aktera, uključujući građane, medije i organe javne uprave. Njegova

realizacija izravno doprinosi unaprijeđenju integriteta javnih institucija i povjerenju građana u pravosudni i administrativni sustav.

Jedan od ključnih segmenata ovog programa jeste jačanje kapaciteta kontakt-osoba i rukovoditelja tijela javne uprave putem ciljano organiziranih obuka. Te obuke su osmišljene kako bi osigurale da kontakt-osobe učinkovito komuniciraju i koordiniraju aktivnosti sa Uredom za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu BiH. Također, program pruža podršku rukovodiocima u razumijevanju i provođenju obaveza koje proizlaze iz novog Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije, čime se postiže usklađenost s važećim zakonodavnim i strateškim okvirima. Obuke za pravilno izvješćivanje prema strateškim dokumentima dodatno doprinose standardizaciji procedura i povećanju transparentnosti.

Javne debate i rasprave planirane unutar programa omogućavaju stvaranje platforme za dijalog između građana, nevladinog sektora, medija i institucija. Kroz otvorenu razmjenu mišljenja i ideja, program doprinosi boljim politikama i širem razumijevanju značaja prevencije korupcije. Javne kampanje na temu borbe protiv korupcije dodatno jačaju svijest građana o ovom problemu, pozivajući ih na aktivnu ulogu u njegovom suzbijanju.

Edukacija građana podržana je i kroz izradu i distribuciju edukativnog materijala i vodiča, koji na jednostavan i razumljiv način objašnjavaju korake za prepoznavanje i prijavljivanje korupcije. Suradnja sa medijima igra ključnu ulogu u širenju informacija o antikoruptivnim inicijativama, povećavajući vidljivost programa i njegovih ciljeva. Mediji se pozivaju na odgovornu ulogu u promoviranju transparentnosti i ukazivanju na primjere dobrih praksi u borbi protiv korupcije.

Ovaj strateški program, kroz integrirane aktivnosti, doprinosi izgradnji sustava koji je otporniji na korupciju i sposoban učinkovito reagira na potencijalne izazove. Njegova primjena vodi ka jačanju institucionalne odgovornosti, unaprijeđenju koordinacije između institucija i osnaživanju građana za aktivno sudjelovanje u procesima koji izravno utječu na njihovu zajednicu.

3.2. Izrada antikoruptivnih dokumenata i unaprijeđenje koordinacije između institucija u borbi protiv korupcije

Cilj: Izgradnja sveobuhvatnog sustava za prevenciju i suzbijanje korupcije kroz izradu i provođenje planova za borbu protiv korupcije i planova integriteta, uspostavljanje transparentnih baza podataka, kao i jačanje koordinacije među institucijama i suradnje s antikoruptivnim tijelima

Strateški programi:

- 3.2.1. Antikoruptivni dokumenti i uspostavljanje baza podataka
- 3.2.2. Jačanje suradnje i koordinacije između institucija u borbi protiv korupcije.

Ovaj strateški program usmjeren je na razvoj i implementaciju sveobuhvatnog sustava za prevenciju i suzbijanje korupcije, temeljenog na institucionalnoj suradnji, transparentnosti i odgovornosti. Aktivnosti ovog programa obuhvataju izradu detaljnog plana za borbu protiv korupcije, kao i plana integriteta, koji će služiti kao smjernice za postizanje više razine profesionalizma i etičkog ponašanja u svim javnim institucijama. Kroz ove planove, definiraju

se konkretne mjere, procedure i odgovornosti koje će pomoći u prevenciji korupcije i promoviranju odgovornog upravljanja.

Kao ključni element programa, uspostavljanje i vođenje baza podataka omogućit će bolje praćenje i analizu aktivnosti vezanih za korupciju, čime će se povećati transparentnost i omogućiti brža reakcija u slučaju identifikacije koruptivnih radnji. Baze podataka će biti povezane s relevantnim institucijama i omogućiti lakšu provjeru podataka, kao i praćenje realizacije antikoruptivnih mjera.

Potpisivanje sporazuma o suradnji s Inspektoratom u Brčko distriktu BiH predstavlja korak ka uspostavljanju učinkovitije međusobne koordinacije i suradnje između nadležnih tijela u cilju jačanja nadzora i kontrole, što će doprinijeti bržoj detekciji i sankcioniranju koruptivnih aktivnosti. Također, redoviti sastanci i obuke sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) i drugim antikoruptivnim tijelima omogućit će stalnu razmjenu iskustava i najboljih praksi, kao i podizanje kapaciteta institucija za efikasno provođenje antikoruptivnih politika.

Ovaj strateški program teži ka stvaranju integriranog sustava koji osigurava stalnu edukaciju, poboljšanje komunikacije među institucijama i podizanje svijesti o važnosti borbe protiv korupcije, s ciljem izgradnje povjerenja građana u javne institucije i jačanja vladavine prava. Kroz ove aktivnosti, Brčko distrikt BiH nastoji stvoriti održiv, transparentan i odgovoran sustav koji će smanjiti mogućnosti za korupciju i unaprijediti upravljanje javnim resursima.

3.3. Monitoring, izvješćivanje i analize za učinkovitu borbu protiv korupcije

Cilj: Unaprijeđenje transparentnosti i učinkovitosti borbe protiv korupcije kroz sistematsko izvješćivanje, analizu provođenja antikoruptivnih mjera, jačanje zaštite osoba koja prijavljuju korupciju, te povećanje građanske participacije u procesu prijavljivanja i suzbijanja korupcije

Strateški programi:

- 3.3.1. Monitoring i izvještavanje;
- 3.3.2. Analize.

Strateški program ima za cilj unaprijeđenje transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti u borbi protiv korupcije kroz sveobuhvatan pristup izvještavanju, analizi i evaluaciji provođenja antikoruptivnih dokumenata. Aktivnosti uključuju redovito izvješćivanje o realiziranim i nerealiziranim aktivnostima iz Akcijskog plana, kao i o provođenju mjera iz planova integriteta, čime se omogućava sustavni nadzor napretka i prepoznavanje potencijalnih prepreka u implementaciji. Izradom izvješća o provođenju Strategije i Akcijskog plana, stvorit će se temelj za evaluaciju postignutih rezultata i prepoznavanje oblasti koje zahtijevaju poboljšanja. Ovi izvještaji će također poslužiti kao temelja za planiranje aktivnosti za naredni strateško razdoblje, omogućavajući kontinuirani razvoj borbe protiv korupcije i prilagođavanje potrebama suvremenih izazova.

Kroz objavljivanje izvještaja o provođenju antikoruptivnih dokumenata i izvješća o radu, program nastoji povećati transparentnost rada institucija i ojačati povjerenje građana u sustav borbe protiv korupcije. Provođenje anketa među građanima o najčešćim pojavnim oblicima korupcije i načinima njenog prijavljivanja omogućava identifikaciju ključnih problema i prepoznavanje oblasti u kojima je potrebna dodatna edukacija i angažman. Ova povratna

informacija od građana bit će iskorištena za dalje unaprijeđenje politika i procedura vezanih za prevenciju i prijavljivanje korupcije.

Pored toga, analiza prijava o korupciji i načina postupanja po prijavama bit će ključno za unaprijeđenje učinkovitosti u obradama slučajeva korupcije i identifikaciju potencijalnih slabosti u sustavu. Posebna pažnja bit će posvećena analizi Zakona o zaštiti osoba koja prijavljuju korupciju, jer je zaštita zviždača ključna za učinkovito suzbijanje korupcije. Na osnovu ove analize, inicirat će se izmjene postojećeg zakona ili donošenje novog, kako bi se ojačala zaštita i osigurala veća sigurnost za osobe koje prijavljuju korupciju.

Ovaj strateški program teži uspostavljanju sveobuhvatnog okvira za borbu protiv korupcije, koji će omogućiti transparentno, odgovorno i učinkovito provođenje antikoruptivnih mjera, te jačanje institucionalne suradnje i povjerenja građana. Kroz stalni nadzor, evaluaciju i dosljednu primjenu strategije, program će pružiti značajan doprinos smanjenju koruptivnih aktivnosti te unaprijeđenju zakonodavnog okvira i institucionalne podrške u borbi protiv korupcije.

Okvir za provođenje, praćenje i izvještavanje Strategije

Zakonom o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije utvrđena je nadležnost Ureda za izradu prijedloga Strategije za borbu protiv korupcije i pratećeg Akcijskog plana. Ovi dokumenti predviđaju ostvarive, jasne i konkretne ciljeve, u skladu s općim principima definiranim u državnoj Strategiji za borbu protiv korupcije.

Provođenje Strategije ostvaruje se implementacijom Akcijskog plana, koji na temelju strateških ciljeva precizno definira ključne programe, aktivnosti i odgovornosti pojedinih institucija. Akcijski plan je alat za operativno provođenje Strategije, osiguravajući jasnu povezanost između strateških ciljeva i konkretnih koraka potrebnih za njihovo ostvarenje. Aktivnosti predviđene Akcijskim planom trebaju biti uključene u godišnje planove rada nositelja aktivnosti, čime se osigurava kontinuirana posvećenost realizaciji planiranih zadataka i njihova integracija u redovne procese javne uprave.

Za provođenje Strategije odgovorni su sva tijela javne uprave i institucije Brčko distrikta BiH, koji su u Akcijskom planu jasno označeni kao nositelji pojedinačnih aktivnosti. Njihova odgovornost ne obuhvaća samo implementaciju predviđenih mjera, već i redovito praćenje napretka, identifikaciju eventualnih izazova i predlaganje rješenja za njihovo prebrođivanje.

Ured ima ključnu koordinirajuću ulogu u svim fazama ovih procesa. Njene nadležnosti uključuju praćenje realizacije aktivnosti definiranih Akcijskim planom, osiguranje međuinstitucionalne suradnje i pružanje potrebne podrške nositeljima aktivnosti. Također, Ured je zadužen za redovito izvješćivanje o napretku u provođenju Strategije, identifikaciju prepreka u njenoj realizaciji i predlaganje mjera za unaprijeđenje procesa. Time Ured osigurava transparentnost i odgovornost u provođenju Strategije, doprinoseći jačanju povjerenja građana u institucionalni okvir i posvećenost borbi protiv korupcije.

Praćenje provođenja Strategije i Akcijskog plana jedna je od ključnih nadležnosti Ureda. Ured kontinuirano prati realizaciju aktivnosti definiranih strateškim dokumentima, analizira izvješća koje dostavljaju kontakt osobe iz tijela javne uprave i institucija, te prepoznaje i adresira eventualne izazove u njihovoj implementaciji. Ovaj mehanizam praćenja osigurava

transparentnost i dosljednost u provođenju aktivnosti, čime se značajno doprinosi ukupnoj učinkovitosti Strategije. Uz to, Ured je ovlašten provoditi dodatne provjere kako bi utvrdila razloge za eventualno neprovođenje predviđenih aktivnosti i predložila mjere za unaprijeđenje njihovog provođenja.

Izvrješćivanje o provođenju Strategije, u skladu sa člankom 9. stavkom (4) Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije, vrše kontakt osobe imenovane ispred svakog tijela javne uprave i institucije Brčko distrikta BiH. Ove osobe su obvezne da putem *Obrasca za izvještavanje o implementaciji antikoruptivnih aktivnosti predviđenih Strategijom i Akcijskim planom za borbu protiv korupcije*, dostave informacije o statusu realizacije aktivnosti za koje su naznačeni kao odgovorni provoditelji. Uz ove informacije prilažu se i dokazi o provedenim aktivnostima ili, ukoliko aktivnosti nisu realizirane, navode se razlozi za njihovo neispunjenje.

Kontakt-osobe imaju obvezu dostaviti izvješće dostavljaju dvaput godišnje i to najkasnije do 15. 1. i 15. 7. za prethodni šestomjesečno razdoblje. Na temelju prikupljenih izvješća svih tijela javne uprave i institucija Brčko distrikta BiH, Ured izrađuje godišnje izvješće o provođenju Strategije. Ovo izvješće se priprema najkasnije do 28. 2. tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje na službenoj mrežnoj stranici Ureda, čime se osigurava transparentnost i dostupnost informacija javnosti.

Brčko, 27. veljače 2025. godine

GRADONAČELNIK

mr. sc. Siniša Milić, v.

r.